

Fællesmærke for Landbrugsprodukter.

I Friesland findes en Sammenslutning af Andelsmejerier, som har gennemført en Foranstaltning, der i den seneste Tid har været bragt paa Omtale her hjemme i en Udvalgsbetænkning fra det af Det Kongelige danske Landhusholdningsselskab nedsatte Udvalg, som havde til Opgave at tage under Overvejelse, hvad der kan gøres for at støtte og værne om danske Produktionsmærker (se Side 195 og følg.).

Den Foranstaltning, som her sigtes til, er Indregistrering af et Varemærke, som det tillades Foreningens Medlemmer at benytte med en nærmere fastsat Tillægsbetegnelse for de enkelte Mejerier.

De angaaende dette Varemærkes Benyttelse gjældende Regler ere følgende:

1.

Varemærket bestaar af Ordet »Nedraw« og er i Henhold til Varemærkeloven indregistreret i Holland, England, Belgien, Frankrig, Brasilien, Spanien, Guatemala, Italien, Portugal, Salvador, Serbien, Schweiz og nederlandsk Indien.

2.

Mærket anbringes paa den af Bestyrelsen for »De samvirkende Andelsmejerier i Friesland« angivne Maade paa Smør og er bestemt til at tjene som Bevis for uforfalsket Vare, tilberedt i et friesisk Andelsmejeri.

3.

Enhver Forening (Andels-Mejeri), som er Medlem af »De samvirkende Andelsmejerier i Friesland«, har Ret til at benytte Varemærket, hvilken Ret tillige tilkommer senere tiltrædende fra Optagelsesdagen.

4.

Bestyrelsen kan midlertidig inddrage denne Ret til at bruge Varemærket, med eller uden Begrundelse. Den, hvem Retten til Brug af Varemærket saaledes er frataget, kan forlange en endelig Afgjørelse herom af den førstfølgende Generalforsamling. Indtil Spørgsmaalet forelægges en saadan, er Bestyrelsens Beslutning gjældende.

5.

Saa snart der af Regjeringen indføres Ret til at erholde Kontrol med Smørtilvirkningen, skal Varemærket »Nedraw« og dermed alle de samvirkende Mejerier stilles under Kontrol.

Bestyrelsen har Ret til at udtage Prøver af Raa-materialerne samt af det færdige Produkt fra samtlige samvirkende Mejerier og til at lade disse Prøver undersøge ved Regjeringens landøkonomiske Undersøgelstationsstationer.

6.

Ved eventuel Anklage for Forfalskning ledes Undersøgelsen af Bestyrelsen og Udgifterne afholdes af Foreningen, hvis Anklagen viser sig at være falsk. Viser det sig, at der foregaar Forfalskning paa et af de samvirkende Mejerier, som har Ret til at bruge Varemærket, skal vedkommende Mejeri afholde alle Udgifter ved Undersøgelse og Retsforfølgning og desuden miste Retten til at bruge Varemærket samt erlægge en af Bestyrelsen fastsat Bøde af fra 15 til 3000 Kroner.

7.

»De samvirkende Mejerier« udleverer til hver af Foreningerne (Mejerierne) et Brændejærn og andre nødvendige

Mærkningsapparater gratis én Gang. For Levering af flere Brændejern m. m. betales Anskaffelsesprisen.

8.

Enhver Forening (Mejeri), som erholder Ret til at bruge Varemærket, betaler herfor $37\frac{1}{2}$ Kroner til Samvirksomheden.

9.

Enhver Forening (Mejeri), som slutter sig til Samvirksomheden, underskriver dens Love paa stemplet Papir og forpligter sig til at efterkomme de for Samvirksomheden gjældende Love samt af Generalforsamlinger vedtagne Forandringer i disse.

10.

Foreninger (Mejerier), som opløses eller miste Retten til Brug af Varemærket, skulle tilbagesende det udleverede Brændejern og andre af Foreningen udleverede Mærkningsgjenstande, hvorefter de ere løste fra Deltagelse i Samvirksomhedens Forpligtelser, for saa vidt som de ikke ere forpligtede i Henhold til Punkterne 6, 7 og 8.

Ved Udgangen af Aaret 1898 vare disse Love tiltraadte af 43 Mejerier. Varemærket anvendes sammen med vedkommende Mejeris Navn eller Nummer, f. Ex.: Nedraw Kildedyb, eller hvis Mejeriets Nummer i Foreningen er 8: Nedraw 8.

De Mejerier, som have Ret til at bruge Mærket, ere samtidig forpligtede til at bruge det til alt Smør, undtagen det, som i Foraarstiden laves af Raamælk*)

*) Raamælk leveres særskilt til Mejerierne og betales med samme Pris som anden Mælk, for at hindre at der blandes Raamælk i den alm. Mælk. Reglen er, at Mælken skal holdes særskilt, naar den hidrører fra: 1) syge og brunstige Køer, 2) nyindkjøbte Køer (de første to Malkninger) og 3) nyligkælvede Køer (Raamælk) 8 Dage efter Malkningen. Al saadan Mælk betales som almindelig Mælk ligesom ogsaa tilfældig tilsnavset Mælk betales med samme Pris. Red.

og sælges ved Smørmarkedet i Friesland; dette Smør er nemlig af ringere Kvalitet og ikke egnet til direkte Export. Tidsskriftets Meddeler om denne interessante Sag bemærker, at det er ham bekjendt, at Mærket forlanges af nogle Firmaer, men tør ikke bestemt udtale, at Forpligtelsen til at bruge det, overholdes.

Varemærket garanterer — som det fremgaar af Loven — at Smørret er fremstillet i Friesland og uforfalsket, men det giver ingen Garanti for Kvaliteten, og alle hertil sigtende Forslag have vist sig praktisk uigjennemførlige. For at opnaa en større Ensartethed i Smørrets Beskaffenhed, paatænkes det at afholde Udstillinger i Lighed med det danske Forsøgslaboratoriums, idet det menes, at her ved de værste Fejl ville blive rettede.

Allerede forinden de ovenfor meddelte Love bleve vedtagne, havde det samme Mærke været indregistreret for en Forening ogsaa omfattende Mejerier udenfor Friesland, men det viste sig, at Kontrollen var vanskeliggjort ved det store Omraade, og derfor begrænsedes Foreningens Omraade til Friesland alene. Dette er dog ikke gaaet af uden Kamp, idet de udelukkede Mejerier hævde deres Medejendomsret til Varemærket »Nedraw« og vedblivende bruge det, idet de paastaa, at deres Afsætning i England vil skades, hvis de miste Retten til at bruge Varemærket, hvoraf formentlig kan udledes den Slutning, at Varemærket har arbejdet sig frem til at have Værdi. Men paa den anden Side tyder Erfaringen fra Holland paa, at det kan frembyde Vanskeligheder at give det samme Varemærke Anvendelse i for stort et Landomraade. Dog ere Forholdene i Danmark paa et væsentligt Punkt vidt forskellige fra adskillige andre Landes, idet Forfalskninger hos os ere absolut udelukkede; et lignende dansk Varemærke vilde da ejheller som Hovedopgave have at garantere Smørrets Uforfalskethed — thi herom er der ingen Tvivl — men derimod om dets Oprindelse.